

SKRÓCONY PROGRAM PRAKTYKI
Praktyka nauczycielska V w semestrze VI
Specjalność: *Filologia germańska z dodatkowym modulem: „Nauczyciel języka niemieckiego jako języka ojczystego mniejszości narodowej”*

Praktyka śródroczna dydaktyczna w zakresie nauczania drugiego przedmiotu nauczania: język niemiecki jako język ojczysty mniejszości narodowej

- 1. Praktyka obejmuje 120 godzin, w tym:**
- 30 samodzielnie przeprowadzonych lekcji i
 - 10 lekcji obserwowanych

Student jest zobowiązany do zgłoszenia się do Dyrekcji Szkoły w dniu rozpoczęcia praktyki. Dyrekcja Szkoły kieruje go do nauczyciela - opiekuna odpowiedzialnego za przebieg praktyki. W wypadku wystąpienia okoliczności uniemożliwiających stawienie się w wyznaczonym terminie w szkole (np. choroba) student powiadamia o tym Dyrekcję szkoły oraz Dział Praktyk Zawodowych PANS w Nysie. Nauczycielem-opiekunem jest osoba zatrudniona w danej placówce oświatowej na stanowisku co najmniej nauczyciela mianowanego i mające pełne kwalifikacje do nauczania języka niemieckiego lub innego języka.

2. Forma i cel praktyki:

- współdziałanie z opiekunem praktyk przy planowaniu, przeprowadzaniu i ewaluowaniu lekcji języka niemieckiego jako języka ojczystego mniejszości narodowej, ewentualnie geografii krajów niemieckojęzycznych oraz (w przypadku zespołów szkolno-przedszkolnych również (w mniejszym wymiarze) zajęć niemieckojęzycznych lub dwujęzycznych w grupach przedszkolnych
- analiza podstawy programowej i programów nauczania języka niemieckiego jako języka ojczystego mniejszości narodowej
- podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych, udzielania pomocy dydaktycznej w grupach o heterogenicznym poziomie znajomości języka
- pełnienie roli nauczyciela,
- analiza i interpretacja sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym prowadzenie dokumentacji praktyki, konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką, ocena własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela, ocena przebiegu prowadzonych zajęć, omawianie zgromadzonych doświadczeń z opiekunem praktyk i w grupie studentów w terminie określonym przez opiekuna praktyk z Wydziału Neofilologii.

Wykorzystanie kształcenia w zakresie dydaktyki języka ojczystego mniejszości narodowej, uczestnictwo w radach pedagogicznych szkoleniowych, zajęciach pozalekcyjnych, wymianie międzynarodowej (listy, Internet), analizie dokumentacji (programy nauczania, podstawa programowa, plany wynikowe i inne dokumenty szkolne) oraz uczestnictwo w działaniach mających na celu podtrzymywanie tożsamości narodowej uczniów.

3. Typ szkoły/placówki oświatowej: szkoła podstawowa z nauczaniem języka niemieckiego jako języka ojczystego mniejszości narodowej

4. Warunki zaliczenia: karta oceny praktyki pedagogicznej wypełniona i podpisana przez opiekuna praktyki, z pieczęcią szkoły; karty tygodniowe wypełnione przez studenta w dzienniczku praktyk i zatwierdzone pieczęcią szkoły na każdej stronie oraz potwierdzenie praktyki wraz z okresem jej trwania w dzienniku praktyk na stronach 1 i 2 w tabeli; autorefleksja na końcu dziennika praktyk, sprawozdanie w formie portfolio w wersji elektronicznej i papierowej, konspekty lekcji – liczba konspektów 15, w tym po 1

wzorcowym w języku polskim i 1 w języku obcym podlegających ocenie opiekuna uczelnianego praktyk po zakończeniu praktyki. Wszystkie konspekty powinny zostać zatwierdzone i opatrzone uwagami szkolnego opiekuna praktyk sporządzonymi po obserwowanej przez niego lekcji.

Treści praktyki:

DYDAKTYCZNE ASPEKTY NAUCZANIA I PLANOWANIE LEKCJI

Typy lekcji: lekcja wprowadzająca nowy materiał, powtórzeniowa, w formie stacji zadaniowych, testująca wiedzę

Konspekt lekcji: Elementy konspektu - cele, treści, metody, timing, progresja, fazy, formy pracy, środki dydaktyczne i media, zadanie domowe, określenie grupy docelowej

Odniesienie do programu nauczania (języka i historii mniejszości narodowej niemieckiej) i podstawy programowej kształcenia ogólnego dla języka mniejszości. (Student podczas planowania lekcji potrafi odnieść jej treści do podstawy programowej i programu nauczania) .

Rola podręcznika i materiałów dodatkowych, ewent. materiałów autentycznych.

Zróżnicowanie wewnętrzne lekcji ze względu na heterogeniczność grupy (różne zadania dla różnych uczniów).

Zapewnienie bogatego/różnorodnego środowiska nauki (pomoce naukowe, gazetka ścienna, materiały multimedialne i książkowe, gry dydaktyczne).

Rola utrwalania i testowania oraz oceniania w nauczaniu języka ojczystego mniejszości narodowej.

Wspólna ewaluacja konspektu lekcji i przeprowadzonej lekcji z nauczycielem.

Motywacje w nauczaniu języka mniejszości, zasady organizacji nauczania języka mniejszości. Konkursy dla uczących się języka niemieckiego (jako języka mniejszości) i inne formy rozwijania zainteresowań językiem, kulturą, historią i geografią krajów niemieckojęzycznych.

EWALUACJA LEKCJI

Realizacja lekcji: aspekty obserwacji i oceny lekcji (np. realizacja celów lekcji), zachowanie się nauczyciela i uczniów, ekonomika czasowa lekcji, kształtowanie autonomii uczniów, rozwijanie czterech sprawności językowych, integracja treści krajo- i kulturoznawczych).

Przyczyny zakłócenia toku lekcji.

Reagowanie na błędy i trudności uczniów.

Logika toku lekcji, doboru treści, środków dydaktycznych, metod nauczania, form pracy, celów nauczania.

Typy zadań służące rozwijaniu poszczególnych sprawności językowych i słownictwa / przyswajania struktur gramatycznych

Ewaluacja lekcji z opiekunem i w grupie studentów.

DOKUMENTACJA PRAKTYK

Dokumentację praktyk pedagogicznych stanowią wpisy w **dzienniczku praktyk i karcie okresowej osiągnięć** oraz pozostałe dokumenty określone szczegółowo w **programie praktyki nauczycielskiej**, to jest:

Karta oceny praktyki

Uzupełniony przez studenta Dziennik Praktyk

Portfolio

15 konspektów lekcji zatwierdzonych przez opiekuna praktyk w szkole, w tym po jednym w języku polskim i języku obcym, które podlegają będą ocenie uczelnianego opiekuna praktyk

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji dydaktycznych przez:

- 1) zapoznanie się ze specyfiką szkoły, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych w ramach nauczania jako mniejszości narodowej, sposobu funkcjonowania placówki, organizacji pracy, nauczycieli nauczających języka mniejszości i w języku mniejszości i ich uczniów oraz prowadzonej dokumentacji (konspekty lekcji, dziennik klasowy, dziennik elektroniczny, arkusze ocen/testy/prace klasowe itp.)
- 2) zapoznanie się z materiałem dydaktycznym i przeznaczonym do nauczania języka ojczystego mniejszości narodowej
- 3) obserwowanie:
 - a) zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności uczniów na zajęciach języka mniejszości narodowej,
 - b) interakcji nauczyciel – uczeń oraz interakcji między uczniami,
 - c) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk oraz prowadzonych przez niego zajęć,
 - d) sposobu integrowania przez opiekuna praktyk różnej działalności, w tym opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej, współpracy z rodzicami i z innymi nauczycielami w ramach zapewnienia najlepszych warunków nauczania języka mniejszości
 - e) dynamiki grupy, ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowania i postaw dzieci i młodzieży na lekcjach języka mniejszości narodowej
 - f) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia komunikacji w języku mniejszości;
- 4) współdziałanie z opiekunem praktyk w:
 - a) sprawowaniu opieki i prowadzeniu zajęć z języka, historii i kultury oraz geografii Niemiec/krajów niemieckojęzycznych i Śląska;
 - b) podejmowaniu działań na rzecz uczniów z problemami w nauce języka oraz z uczniami szczególnie uzdolnionymi;
- 5) pełnienie roli nauczyciela, w szczególności:
 - a) diagnozowanie kompetencji językowych uczniów,
 - b) diagnozowanie typów uczniów
- 6) analizę i interpretację obserwacji oraz doświadczeń w zakresie nauczania języka mniejszości, historii i kultury oraz geografii Niemiec/krajów niemieckojęzycznych i Śląska poprzez:
 - a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
 - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
 - c) ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań dydaktycznych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
 - d) ocenę przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów,
 - e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań,
 - f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów.

Organizacja praktyk

W trakcie praktyk instytucja przyjmująca zapewnia studentowi następujące formy aktywności:

- 1) wizyty w szkołach i placówkach współpracujących np. przedszkolu i in.;

- 2) obserwowanie zajęć;
- 3) asystowanie nauczycielowi prowadzącemu zajęcia;
- 4) samodzielne prowadzenie zajęć;
- 5) planowanie i omawianie zajęć prowadzonych przez siebie i innych (nauczycieli, studentów, słuchaczy).

Uczelnia:

- 1) opracowuje zasady odbywania praktyk;
- 2) przygotowuje studentów do odbycia praktyk;
- 3) zapewnia możliwość omówienia praktyk w trakcie zajęć w uczelni;
- 4) utrzymuje systematyczny kontakt z przedszkolami, szkołami i placówkami, w których studenci (słuchacze) odbywają praktyki.

Szkoły mają obowiązek zapewnić studentom w trakcie praktyk:

- 1) warunki umożliwiające zarówno uzyskanie przygotowania praktycznego w zakresie realizacji zadań wychowawczych i opiekuńczych, jak i poznanie różnych klas i zespołów uczniowskich oraz zdobycie odpowiedniego doświadczenia pedagogicznego w zakresie organizacji pracy szkoły/placówki, planowania, realizowania i oceniania wyników procesu kształcenia;
- 2) dostęp do pracowni specjalistycznych, sprzętu i pomocy dydaktycznych;
- 3) opiekę i nadzór opiekuna praktyk;
- 4) warunki umożliwiające samodzielne opracowanie konspektów lekcji lub scenariuszy zajęć, w oparciu o informacje i wskazówki przekazane przez opiekuna praktyk;
- 5) warunki do prowadzenia lekcji (zajęć) z zastosowaniem technologii informacyjnej, w szczególności z wykorzystaniem treści i zasobów edukacyjnych znajdujących się na portalach internetowych, infrastruktury takiej jak tablica interaktywna.

Praktyki powinny się odbywać w przeważającej części równoległe z realizacją zajęć w uczelni.